



Funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union



Vizualinių priemonių pritaikymo galimybės

Larisa Šidlauskienė, vyresnioji
specialioji pedagogė, vyresnioji
logopedė

Trečioji dalis yra pilna įvairių vizualinių pavyzdžių - pedagogai, pagalbos specialistai kuria daugybę vizualių priemonių ir juos pritaiko naudojant ABA elementus.

Vizualinių priemonių įvairovė buvo nustatyta lyginant studijų rezultatus.

Patirtimi dalijosi projekto užsienio partneriai, bei mūsų socialiniai partneriai.

Tikslai:

- suprasti, kad autistiškam vaikui, ar vaikui, turinčiam elgesio ir emocijų sutrikimų yra svarbios vizualinės priemonės;
- padėti vaikams prisitaikyti aplinkoje, bendrauti su tėvais ir pedagogais;
- suvokti emocijų valdymą, elgesį ir įvairių pažinimo ir socialinių įgūdžių ugdymą;
- taikyti vizualinius įrankius pažinimo procesų ir smulkiosios motorikos ugdymui

Paveikslėlius ar simbolius mes galime naudoti netgi probleminio elgesio valdymui , todėl turime išmokyti vaiką kaip tai pasakyti paveikslėliu, simboliu ar gestu ko jis nori, kas nepatinka, ką norėtų veikti, o gal kas nors jam kelia nerimą ar skauda.

Paveikslėlius ar simbolius mes galime naudoti netgi probleminio elgesio valdymui , todėl turime išmokyti vaiką kaip tai pasakyti paveikslėliu, simboliu ar gestu ko jis nori, kas nepatinka, ką norėtų veikti, o gal kas nors jam kelia nerimą ar skauda.

Autizmo spektro sutrikimą turintys vaikai vaizdinę informaciją suvokia geriau nei žodinę, todėl turi gerą vizualinę atmintį. Maždaug trečdalis iš viso nekalba, o bendrauja tik alternatyvios komunikacijos priemonėmis (gestais, paveikslėliais, spec. programėlėmis)

Paveikslėliai komunikavimui

TIKSLAS – padėti vaikams adaptuotis aplinkoje, komunikuoti su pedagogais, tėvais, valdyti emocijas, elgesį, ugdyti(-is) įvairius pažintinius, socialinius įgūdžius.

PASKIRTIS. Kortelės skirtos komunikacijai, emocijų ir elgesio valdymui (savikontrolei), veiklos planavimui (tvarkaraščiai), užsiėmimų organizavimui, kasdieniniams gyvenimo įgūdžiams lavinti.

Naudojant korteles vaikas yra mokomas išreikšti savo norus ir pageidavimus. Priemonės, kurios yra reikalingos užduotims, sudedamos į segtuvą užduočių sekos tvarka, atlygis (skanėstai ar kt.) visuomet numatyti pabaigoje.

Mes pristatysime paveikslėlius apie veiklas, savarankiškumą, socialinį ir emocinį valdymą, kasdieninius gyvenimo įgūdžius. Šiuos paveikslėlius sukūrė nuostabi ir kūrybinga mama, kurios vaikas lanko mūsų darželį - ji bendradarbiavo su lietuvių komanda ir suteikė galimybę paveikslėlius pritaikyti praktikoje. Remiantis šiais paveikslėliais, logopedas, specialusis pedagogas sukūrė **komunikacijos knygą.**

Pagalbinės komunikacijos metodas (PECS)

Tikslas : mokyti autistišką vaiką reikšti savo norus, ugdyti jo emocijų-valios sferą.

Parengiamasis etapas

Stebėjimo metu išsiaiškinama, ką vaikas labiausiai mėgsta (maistas, veikla, žaislai) ir ko nemėgsta. Parengiamos lentelės.

PECS metodas taip pat naudoja paveikslėlius, simbolius. Tokiu būdu vaikas mokomas kalbėti ir sudaryti sakinį.

Ne mažiau svarbu naudoti vizualius įrankius aplinkos pritaikymui. Rasite darbo vietų pavyzdžių, klasių struktūravimo, erdvių atsipalaidavimui, poilsiui, kuriais pasidalijo socialiniai partneriai. Mūsų darželio specialiųjų grupių auklėtojos taip pat paveikslėliais pažymėjo vaikų spinteles, priemonių ir žaislų lentynas.

Akademinių įgūdžių mokymo principai:

Kuo mažiau aiškinti žodžiu.

Mokyti vizualiai (paveikslėliai, simboliai, nuotraukos, pažymėjimas ranka vaiko sąsiuvinyje ir pan.)

Naudoti teisingus pavyzdžius, t. y. iškart mokome kaip padaryti gerai. Nerodyti blogo pavyzdžio, kaip nepasiseka.

Naujos veiklos išmokimui - individualus darbas.

Veiklą smulkiai detalizuokite.

Būtina nuolatinė praktika. Taikykite įvairius būdus, skirtingas vietas, to paties dalyko pažinimo formas.

Būtinamas motyvavimas ir pastiprinimas (pereinant nuo materialių mėgiamų daiktų prie emocinio pastiprinimo) už atliktą žingsnelį link užduoties atlikimo.

Nuo sufleravimo (modeliavimo, vizualinio, fizinio, gestu, žodinio) pereiti prie savarankiško užduoties atlikimo.

Smulkioji motorika

Kas yra smulkioji motorika? Tai judesiai, kuriuos atliekant dalyvauja smulkieji kūno raumenys (pirštų, riešo, akių), juos lavinti yra ypač svarbu, jei siekiame, kad vaiko kalbos raida būtų sklandi. Aktyvindami pirštukų pagalvėles skatiname vystytis kalbą, nes jose esantys centrai susiję su galvos smegenų zonomis, atsakingomis už kalbą, o kai kurie pirštų ir riešo judesiai susiję su aplinkos suvokimu, intelektine smegenų veikla.

Naudojame vaizdines priemones, paveikslėlius, pavyzdį, pastiprinimą, atlygį.

Smulkioji motorika taip pat yra lavinama pagal ABA metodo principus. Naudojame vaizdines priemones, paveikslėlius, pavyzdį, pastiprinimą, atlygį.

Kad vaikas atliktų užduotį, naudokite šiuos veiksmus:

A – instrukcija

B – elgesys

C – apdovanojimas

Vaizdinių priemonių pritaikymo galimybės Moodle sistemoje

- Nuoroda: <https://elearning.aba-onv.eu/login/index.php>

